

Quickscan

Uitvoering van de taken van de Toelatende Instantie die voortvloeien uit de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten door SZW/directie DSU

Versienummer 1.1

Datum 23 oktober 2024
Status DEFINITIEF

Colofon

Projectnaam	Quickscan Wtta
Versienummer	1.1
Afzendgegevens	Ministerie van SZW Directie DSU Rijnstraat 50 2515 XP Den Haag Postbus 93249 2509 AE
Bijlage(n)	
Auteur(s)	Projectteam Quickscan Wtta

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Managementsamenvatting	5
3	Aansluiting van de Wtta bij DSU	8
4	Inrichting werkprocessen op hoofdlijnen	11
4.1	Beoordeling (voorlopige) aanvragen uitleners voor toelating ter beschikking stellen van arbeidskrachten (inclusief overgangperiode)	11
4.2	Beoordeling ontheffing uitleners voor toelating ter beschikking stellen van arbeidskrachten	13
4.3	Uitvoeren monitoring van toegelaten uitleners	14
4.4	Aanwijzen van Inspectie-Instellingen alsmede monitoring hierop	155
4.5	Factureren en vorderen leges en jaarlijkse bijdragen	16
4.6	Beheer waarborgsommen (ontvangst/restitutie)	16
4.7	Overige werkstromen	17
4.7.1	Data-analyse	17
4.7.2	Bezwaar en beroep	18
4.7.3	Meldingen en (M&O) onderzoek	19
4.7.4	Uitvoeringscommunicatie	19
4.7.5	Onderzoek, evaluatie en rapportages	20
4.7.6	Uitvoeringsbeleid en -advies	21
4.8	Conclusie	21
5	ICT-inrichting	24
6	Organisatiestructuur en governance	22
6.1	Organisatiestructuur	24
6.2	Governance	25
7	Financiën	27

1 Inleiding

Met het wetsvoorstel Wtta wordt de Minister van SZW verantwoordelijk voor het verlenen van toelating aan uitleners voor het ter beschikking stellen van arbeidskrachten. Dit toelatingsstelsel wordt een publiekrechtelijke taak, met een adviserende rol voor sociale partners en een ondersteunende taak voor private inspectie-instellingen (II). Binnen dit toelatingsstelsel zal de Toelatende Instantie (TI) onder verantwoordelijkheid van de minister van SZW uitvoering geven aan de taken die voortvloeien uit de Wtta.

Voor de uitvoering van de Wtta is Justis in beginsel beoogd Uitvoerder. Ter voorbereiding op het mogelijke scenario dat de uitvoering van de Toelatende Instantie binnen de Wtta niet bij de beoogd uitvoerder Justis belandt, is de vraag gesteld een verkenning uit te voeren naar een alternatieve locatie binnen SZW. In dat kader is de directie DSU op 19 juni 2024 gevraagd een Quickscan op te stellen waarbij een eerste verkenning wordt gedaan ten aanzien van de uitvoering van de taken die samenhangen met de Wtta. Hierbij is ook gekeken of de reeds ontwikkelde opzet van de uitvoeringstructuur organisatorisch ingebed zou kunnen worden binnen de directie DSU, een uitvoerende directie binnen SZW. Deze Quickscan geeft antwoord op de volgende twee vragen:

1. In hoeverre sluit de uitvoering van de Wtta aan bij de visie, strategie, expertise en vaardigheden van DSU?
2. Kan de uitvoering van de Wtta ingebed worden binnen de directie DSU, zo ja, hoe kan het werk georganiseerd worden en welke risico's en onzekerheden komen daarbij kijken?
 - a. Werkprocessen op hoofdlijnen
 - b. ICT-inrichting
 - c. Organisatiestructuur en governance
 - d. Financiën

Binnen het beperkte tijdsbestek van opstellen van deze Quickscan is als uitgangspunt voor het beantwoorden van deze vragen gebruik gemaakt van de beschikbare informatie vanuit het wetsvoorstel, het kwartiermakersteam voor implementatie van de uitvoering van de Wtta en de opdrachtgevende directie. De genoemde data in deze Quickscan zijn gebaseerd op de huidige planning zoals deze door het kwartiermakersteam en in het wetsvoorstel geschetst is.

Deze Quickscan zal desgevraagd worden opgevolgd door een verkennende uitvoeringstoets die een verdieping en nadere uitwerking zal zijn van deze Quickscan. In de wetenschap dat het definitieve wetsvoorstel nog aangenomen moet worden, waarbij het mogelijk is dat aanpassingen op het wetsvoorstel effect kunnen hebben op de uitvoering, en de lagere regelgeving nog moet worden vastgesteld, verwachten we ten slotte een aanvullende (eind)uitvoeringstoets op te leveren op de eindsituatie. Indien DSU de beoogd uitvoerder wordt voor de Wtta, is het samen optrekken van beleid en uitvoering vanuit het oogpunt van uitvoerbaarheid noodzakelijk.

2 Managementsamenvatting

In deze Quicksan wordt antwoord gegeven op de vraag of de directie Dienstverlening, Samenwerkingsverbanden en Uitvoering (DSU) als directie van SZW in staat is om de taken van de Toelatende Instantie (TI) voortvloeiend uit de wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (Wtta) uit te voeren. De basis voor deze Quicksan ligt in het huidige wetsvoorstel Wtta¹ waarbij de wet op 1 januari 2026 in werking zal treden.

Deze Quicksan gaat in op de relevante aspecten voor de uitvoering, namelijk de inrichting van de primaire processen, de benodigde ICT-inrichting, de benodigde capaciteit, de inbedding van de uitvoering binnen de organisatie, de vereiste aanpassing van de wetgeving, de governance en de financiën.² Op basis van deze eerste verkenning concludeert DSU dat het tijdpad met het inwerking treden van de wet per 1 januari 2026 niet haalbaar is en daarmee de uitvoering onder de huidige condities niet uitvoerbaar is.

De belangrijkste reden hiervoor is de onzekerheid die er is met betrekking tot de planning voor de inrichting van de benodigde ICT-voorzieningen. DSU ziet met betrekking tot de initiële inrichting van de ICT-voorzieningen de volgende twee scenario's:

1. in het eerste scenario ontwikkelt DSU het systeem onder eigen beheer. Dit scenario is met veel onzekerheden omgeven zodat het op dit moment niet mogelijk is een realistische planning af te geven;
2. in het tweede scenario, waarbij ICTU³ het systeem bouwt en DSU dat in beheer neemt, is het tijdpad afhankelijk van de inventarisatie die momenteel door ICTU wordt uitgevoerd en is het doen van een concrete uitspraak op dit moment ook nog niet mogelijk.

Beide scenario's vereisen voldoende middelen en capaciteit om de initiële investering te kunnen doen. Het bepalen van de omvang van deze investering vraagt nadere uitwerking.

DSU heeft vooral ervaring met subsidieverlening en nog geen ervaring met vergunningverlening. Daarnaast is de context van de subsidieverlening een andere dan de context die bij de Wtta wordt verwacht. De context waarin de TI opereert is maatschappelijk en politiek meer dynamisch en turbulent. De taken van de toelatende instantie passen echter uitstekend bij de expertise van DSU op het gebied van financieel administratieve beoordeling en monitoring. Daarnaast sluiten de competenties en vaardigheden van de medewerkers van DSU goed aan bij de taken van de TI. Zij zijn in staat om de stakeholders te adviseren en voor te lichten over relevante wet- en regelgeving en te opereren in een flexibele en snel veranderende omgeving, opdat DSU in staat is om een centrale rol te spelen in het

¹ Kamerstukken II 2023-2024, 36446 Wijziging van de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs en enige andere wetten in verband met de invoering van regels voor het verlenen van toelating voor het ter beschikking stellen van arbeidskrachten (Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten).

² Deze Quicksan gaat niet in op aspecten als huisvesting, beveiliging, inkoop, HR-ondersteuning, etc. Deze eveneens belangrijke voorwaarden voor een TI zijn voor dit moment buiten beschouwing gelaten.

³ ICTU (ICT-Uitvoeringsorganisaties) ICTU is een onpartijdige advies- en projectenorganisatie binnen de overheid op het gebied van digitalisering. Het kwartiermakersteam is samen met ICTU in voorbereiding voor in te richten zaaksysteem.

nieuwe stelsel. Het beleid voor Misbruik-, en Oneigenlijk gebruik (M&O) is een hoeksteen in de uitvoering door DSU, waarbij reeds nauw samengewerkt wordt met de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Voor wat betreft de wet Bibob geldt dat DSU nu geringe ervaring hiermee heeft en thans bezig is het instrument van de wet Bibob te verkennen.

Als DSU de uitvoering van deze taak op zich zou nemen, dan vraagt dit om een forse uitbreiding van de capaciteit, waaronder ook met enkele specialistische medewerkers die op de huidige krappe arbeidsmarkt niet eenvoudig te vinden zullen zijn.

Voor een zorgvuldige en rechtmatige uitvoering stelt DSU een aantal belangrijke voorwaarden. Ten eerste is, zoals bovenstaand is aangegeven, een robuuste en adequate ICT-omgeving noodzakelijk. Voor de realisatie hiervan is een aangepast tijdspad vereist.

Ten tweede heeft DSU voor de primaire uitvoering van deze nieuwe taak, zoals is beschreven in deze quickscan, naar eerste inschatting tussen de 110 en 150 fte nodig. De inschatting van de ondergrens is gebaseerd op de huidige inschattingen en aannames van de kwartiermakers (nl. 15.000 uitleners). Als blijkt dat de omvang van de taken - bijvoorbeeld door substantiële fluctuaties van het aantal uitleners of een verkeerde aanname ten aanzien van het aantal risico-gevallen - groter wordt dan nu ingeschat, ontstaat het risico dat de benodigde omvang van de organisatie de draagkracht van DSU overstijgt. Dit zal worden gemonitord gedurende de gefaseerde invoering. Een groei naar 150 fte wordt hierbij verantwoord geacht. Dit moet bezien worden in samenhang met de inrichting van de governance.

Het uitgangspunt is dat de kosten van de TI gedekt worden vanuit de leges die uitleners en Inspectie Instellingen betalen. Bij een toename van benodigde financiële middelen, door bijvoorbeeld wijzigende kostprijzen, zal de opdrachtgever te allen tijde verantwoordelijk zijn voor het financieren ervan. Daarnaast moeten in de aanloopfase voldoende middelen beschikbaar gesteld worden vanuit de begroting om de initiële investering voor het inrichten van de uitvoering inclusief de ICT-omgeving op te zetten. Het is een taak van de opdrachtgever om ervoor te zorgen dat deze middelen beschikbaar komen.

Ten derde moet de uitvoering ruimte krijgen voor een gefaseerde invoering van het stelsel en om risicogericht en gedifferentieerd te monitoren om een beter beheersbaar proces te creëren. Met name de halfjaarlijkse frequentie van de vervolgininspecties zorgt voor veel administratieve lasten voor zowel uitleners, de Inspectie-instellingen en DSU als toelaten instantie.

Ten vierde is DSU bij de uitvoering afhankelijk van de gegevens van andere organisaties en diensten zoals de Belastingdienst en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Hiervoor is het noodzakelijk dat de gegevensuitwisselingen met de desbetreffende diensten zowel in technische als juridische zin geborgd zijn. De technische inrichting hiervan wordt meegenomen bij de ICT-inrichting zowel qua benodigde capaciteit en expertise en planning als doorlooptijd. Daarnaast dient de opdrachtgever de gegevensuitwisselingen met onder andere UWV, Belastingdienst, NLA, uitleners en II's vooraf juridisch mogelijk te maken middels het opstellen van relevante wet- en regelgeving.

Ten vijfde is het van belang dat voor de financieel administratieve taken ten aanzien van leges, jaarlijkse bijdragen en waarborgsommen tijdig ruimte wordt gemaakt

binnen het portfolio van het Financieel Diensten Centrum (FDC) van DSU en dat de gezamenlijke opdrachtgevers van het FDC hiermee instemmen.

Ten slotte is een randvoorwaarde dat de juridische functie binnen SZW wordt ingericht, zodat de bezwaar- en beroepfunctie geborgd is. Binnen SZW is de juridische ondersteuning centraal belegd. Het is niet logisch dat DSU deze functie voor de Wtta zelf gaat vervullen. Wel kan DSU hierin de nodige inhoudelijke dossierondersteuning bieden.

De governance van DSU is voor de reeds bestaande taken gebaseerd op het driehoeksmodel van eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer. DSU functioneert hierbij als opdrachtnemer, waarbij beleidsdirecties de opdrachtgeversrol invullen en de pSG naast de hiërarchische lijnverantwoordelijkheid ook de rol van eigenaar vervult. Deze governance lijkt voor de bestuurlijk complexe taak in een dynamische context die de Wtta met zich meebrengt, niet houdbaar. In samenspraak met de beoogd uitvoerder, opdrachtgever en eigenaar en in afstemming met de Bestuursraad van SZW is besloten om in de komende maanden aanvullend onderzoek te doen, om te kunnen besluiten waar de toelatende instantie binnen SZW het best gepositioneerd kan worden.

3 Aansluiting van de Wtta bij DSU

Dit hoofdstuk beschrijft in het kort de eigenschappen die de Toelatende Instantie moet bezitten en geeft aan in hoeverre de uitvoering van de Wtta aansluit bij de visie, strategie, expertise en vaardigheden van de directie DSU.

3.1 Eigenschappen Toelatende Instantie (TI)

De Wtta introduceert een toelatingsstelsel voor uitleners en inleners om arbeidskrachten te beschermen en een gelijk speelveld voor uitleners te waarborgen. De TI moet zich binnen dit stelsel ontwikkelen tot een belangrijke speler in het veld, moet flexibel kunnen inspelen op ontwikkelingen binnen het veld en in verbinding staan met de verschillende stakeholders. De TI moet de verschillende belangen van met name de Inspectie-Instellingen (II's) en uitleners kunnen inschatten en daarmee rekening houden bij de uitvoering. Tevens is het van belang dat de TI in staat is om relevante signalen terug te koppelen aan de beleidsdirectie Arbeidsverhoudingen (AV), de handhaver en de politieke lijn en deze waar opportuun zelf te vertalen naar het uitvoeringsbeleid.

Verder is aangegeven dat de TI moet voldoen aan de volgende kenmerken:

- › A-kwaliteit en flexibiliteit in denken en doen.
 - Snel kunnen schakelen in het op- en afschalen van capaciteit.
 - Omgaan met onzekerheden, onduidelijkheden en incidenten.
 - De belangen en perspectieven van de TI verbinden met die van anderen.
- › Beheersing van zowel lopende als nieuwe processen.
 - Zaakgericht werken via een zaakstelsel.
 - Complexe materie snel eigen maken en inpassen.
 - WAU-proof: menselijke betrokkenheid bewaken onder grote druk.
- › Coöperatie:
 - Omgevingsbewust en bereid tot samenwerking.
 - Begrip van commerciële belangen en beweegredenen.
- › Continu verbeterende en ontwikkelende organisatie.

3.2 Eigenschappen DSU

De directie Dienstverlening, Samenwerkingsverbanden en Uitvoering (DSU) is een veelzijdige directie gericht op dienstverlening en uitvoering. Het onderdeel Financieel Dienstencentrum (FDC) voert voor zes ministeries de financiële administratie. Het onderdeel Leer- en Ontwikkelplein voert voor drie ministeries taken uit op het gebied van leren en ontwikkelen. Uitvoering Van Beleid voert Nationale en Europese subsidieregelingen uit en ondersteunt beleid bij uitvoeringsvraagstukken. Met de afdeling Informatievoorziening heeft DSU een kenniscentrum voor informatievoorziening die de informatie- en ICT-strategie van de directie realiseert en de DSU-informatiesystemen beheert, ontwikkelt en innoveert. De afdeling Sturing, Verantwoording en Control houdt het overzicht, zodat DSU kan sturen en in control kan zijn.

De kernwaarden van DSU zijn dienstverlenend, professioneel en wendbaar. Hierbij is er aandacht voor de eisen die de samenleving en politiek stelt aan onze opdrachtgevers. Als dat nodig is passen we in overleg onze dienstverlening hierop aan. Op het moment dat, al dan niet vanuit de contacten met subsidieaanvragers,

gezien wordt dat wet- en regelgeving knelt en/of regelgeving hardvochtige effecten tot gevolg heeft, gaan wij in overleg met onze opdrachtgevers om te bezien of deze knelpunten of effecten weggenomen kunnen worden.

DSU heeft oog voor uitvoerbaarheid, risico's en kosten van haar dienstverlening. We zijn deskundig in ons vakgebied, of dat nu wet- en regelgeving, audits, onderzoek, leren en ontwikkelen, financiële processen of ICT-systemen betreft. Daarbij hebben we voldoende aandacht voor de ingewikkelde – soms politiek gevoelige – opgaven van onze opdrachtgevers en klanten en hebben we bij de uitvoering oog voor de menselijke maat. Tegelijkertijd hebben we een sterk ontwikkeld beleid ter preventie van misbruik- en oneigenlijk gebruik.

De werkeenheid Uitvoering Van Beleid (UVB) ondersteunt als uitvoeringsexpert binnen het sociale domein beleidsdirecties van SZW bij het ontwikkelen en opzetten van subsidieregelingen en andere opdrachten en voert voor beleidsdirecties nationale en Europese regelingen uit op het gebied van werk, inkomen, integratie en migratie.

DSU kenmerkt zich, mede door de diversiteit van de uitvoeringsopdrachten, door een breed spectrum aan vaardigheden, expertises en competenties. Het gaat dan met name om medewerkers behandelen en ontwikkelen. Dat betekent ten eerste dat het medewerkersbestand bestaat uit mensen met een financieel administratieve, een bestuurskundige of een audit achtergrond. Medewerkers zijn gewend controles uit te voeren, hebben oog voor enerzijds de menselijke maat en anderzijds voor misbruik en oneigenlijk gebruik en kunnen daarop (bestuursrechtelijk) handelen. Specifieke kennis van het toelaten/vergunnen bezit DSU nog niet. Deze zal verder ontwikkeld moeten worden. Medewerkers zijn bestuurlijk sensitief, creatief, klantgericht en flexibel, hebben overtuigingskracht en kunnen plannen en organiseren en nauwgezet samenwerken. Ook hebben medewerkers veel ervaringen met bedrijven als aanvragers. Verder zijn bij de uitvoering betrokken medewerkers gewend om flexibel hun werkzaamheden uit te voeren, niet gebonden aan een vaste werkplek.

3.3 Conclusie

Gezien de eigenschappen die de TI moet hebben en de eigenschappen van DSU is de conclusie dat de taken van de toelatende instantie aansluiten bij de visie, strategie, vaardigheden en expertise van DSU als uitvoerende directie binnen SZW.

Daarnaast sluit de functiegroep die nu werkzaam is binnen DSU goed aan bij de behoefte zoals deze is geschetst door het kwartiermakersteam. Het betreft medewerkers behandelen en ontwikkelen die in staat zijn om te beoordelen, te monitoren en te controleren van dossiers. Zij kunnen stakeholders adviseren en voorlichten over relevante wet- en regelgeving. Dat is hun dagelijkse werk. Hiermee wordt de flexibiliteit in termen van op- en afschalen vergroot.

Specifieke kennis over een stelsel met een toelatende instantie en inspecterende instanties moet worden opgebouwd. De belangen voor een uitlener zijn groot en medewerkers moeten hier goed aandacht voor hebben. Dat betekent dat bij het opleiden en werven van medewerkers hier rekening mee moet worden gehouden. Ten slotte kan een groot deel van de staffuncties, zoals beschreven door het kwartiermakersteam, goed geborgd worden binnen de stafafdelingen van DSU: Sturing Verantwoording en Control (SVC) en Informatievoorziening (IV).

Voor een groot deel van de bedrijfsvoeringsfuncties maakt directie DSU, evenals andere directies binnen het ministerie van SZW, gebruik van de dienstverlening, ondersteuning en advisering bij onder andere de directies OBP en CIV. Hiervoor zal vanuit het pSG-werkveld een impactanalyse worden opgesteld. Wat betreft huisvesting is daarbij wel het volgende op te merken: voor een nieuw in te richten stelsel als de Wtta en een nieuw op te richten uitvoeringsorganisatie is beleidsnabijheid een belangrijke vereiste. Beleid en uitvoering zullen in de eerste jaren van de Wtta veelvuldig contact hebben en daarbij is geografische nabijheid vanuit onze brede ervaring met uitvoering van beleidsrijke regelingen in onze ogen zeer behulpzaam.

4 Inrichting werkprocessen op hoofdlijnen

Dit hoofdstuk beschrijft hoe de werkzaamheden van de TI, als uitvoeringsautoriteit van het Wtta-stelsel, binnen DSU kunnen worden georganiseerd. Bij deze beschrijving is vooralsnog uitgegaan van aannames, planning en tijdschema's zoals voorgesteld in het wetsvoorstel en vanuit de documentatie van het kwartiermakersteam. Aangezien de inrichting en oplevering van de ICT-infrastructuur randvoorwaardelijk is voor het uitvoeren van de primaire processen, zijn de in dit stuk genoemde data indicatief.

Volgens het huidige wetsvoorstel kunnen uitleners (circa 15.000) zich vanaf 1 november 2025 aanmelden bij de TI voor een overgangsregeling. Dit is mogelijk tot uiterlijk 31 december 2025 en aanmelding zal elektronisch plaatsvinden via www.toelating-tba.nl. Vanaf 1 januari 2026 treedt de wet in werking. Het is de bedoeling dat in het tijdvak van 1 mei t/m 30 juni 2026 uitleners een aanvraag voor toelating dan wel aanvraag tot ontheffing kunnen indienen. Vanaf 1 juli 2026 wil de TI de aanvragen beoordelen.

Het beleid omtrent preventie van misbruik- en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid) vormt een belangrijke hoeksteen in de huidige uitvoering van DSU. Het M&O-beleid binnen DSU is gedegen vormgegeven en is belegd bij team audit. In alle primaire processen die in dit hoofdstuk zijn beschreven heeft M&O aandacht. De intensiteit en de wijze waarop M&O is ingebed is afhankelijk van verschillende factoren. Er zal een specifiek op de uitvoering van de Wtta gebaseerd M&O-beleid ontwikkeld worden.

De volgende werkprocessen worden onderscheiden en verder toegelicht:

1. Beoordeling (voorlopige) aanvragen uitleners voor toelating (inclusief overgangsperiode),
2. Beoordeling ontheffing uitleners voor toelating,
3. Uitvoeren monitoring van toegelaten uitleners,
4. Aanwijzen van inspectie-instellingen alsmede monitoring hierop,
5. Factureren en vorderen leges en jaarlijkse bijdragen,
6. Beheer waarborgsommen (ontvangst/restitutie),
7. Overige processtromen (waaronder ontvangen meldingen M&O).

4.1 Beoordeling (voorlopige) aanvragen uitleners voor toelating ter beschikking stellen van arbeidskrachten (inclusief overgangsperiode)

Vanaf 1 januari 2026 moeten uitleners een aanvraag voor toelating indienen dan wel verzoeken om ontheffing. Hiervoor dienen zij in een digitale omgeving een verzoek in, aangevuld met enkele verplichte documenten waaronder een rapport van een Inspectie-Instelling (II) en een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).

Beoordeling aanvragen uitleners voor toelating

De totale populatie bedraagt – naar inschatting van het kwartiermakersteam - circa 15.000 uitleners. Hiervan hebben circa 4.000 uitleners al ervaring met kwaliteitscontroles vanwege het SNA-certificaatkeurmerk. Voor deze groep is ook overgangsrecht van toepassing; deze hoeft niet gelijk een inspectierapport te overleggen. Voor de resterende doelgroep geldt dit wel. Op voorhand is onduidelijk welk deel hiervan op welke termijn een aanvraag zal indienen.

De TI toetst elke aanvraag door gebruik te maken van het inspectierapport en de gegevensuitwisseling met de ketenpartners. Hierbij hebben wij de volgende indeling gehanteerd, gebaseerd op documentatie van het kwartiermakersteam:

- Laag risico: circa 10.000 dossiers. Dit betreft de uitleners waarbij de II geen opmerkingen (minor dan wel major) heeft in het inspectierapport én er geen indicaties zijn vanuit de structurele gegevenslevering vanuit de Belastingdienst en NLA. Hierbij hoeft de TI aan de uitlener niet om een zienswijze te vragen. Hierbij geldt dat de uitleners een duidelijke prikkel hebben om binnen de 75 dagen van de inspectie door de II zoveel mogelijk bevindingen weg te werken in het definitief rapport van de II. Indien er namelijk door de TI wordt gevraagd om een zienswijze, zal de uitlener ook een *nieuw* rapport van de II moeten aanleveren en hiervoor extra kosten moeten maken.
- Gemiddeld risico: circa 3.500 dossiers. Hierbij geldt dat er wel meerdere minor bevindingen zijn. Als TI vraagt DSU hier dan altijd om een zienswijze en een nieuw rapport. Juist vanwege deze extra slagen wordt hier ook meer communicatie en afstemming met de uitlener verwacht.
- Hoog risico: circa 1.500 dossiers. Naast een zienswijze kan hier ook sprake zijn van signalen uit andere netwerken en is er een grotere kans dat er ook aanvullend onderzoek nodig is.

Inschatting in tijden⁴

	Aantal uitleners	Inschatting tijd in werkdagen
Laag risico	10.000	0,5
Midden risico	3.500	3,0
Hoog risico	1.500	6,0
	15.000	

Mede doordat het aantal II's gelimiteerd is, zal de stroom van aanvragen naar verwachting geleidelijk bij DSU binnenkomen. Hier wordt echter de kanttekening gemaakt dat een goed functionerend ICT-systeem dat tijdig gereed is, een essentiële voorwaarde is om deze aanvragen binnen te kunnen laten stromen. Het ICT-systeem waarover DSU beschikt is tegen 2026 niet gereed.

Beheersbare werkstroom voor toelating verspreid over enkele jaren

Aantal aanvragen voor toelating	Aantal uitleners	Beginjaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Laag risico	10.000	4.000	3.000	3.000
Midden risico	3.500	1.500	1.000	1.000
Hoog risico	1.500	1.000	500	-
Totaal	15.000	6.500	4.500	4.000

Rekening houdend met de ingeschatte werktijd per dossier komen wij tot het volgende aantal benodigde werkdagen voor deze taak.

Benodigde werkdagen verspreid over enkele jaren

Aantal aanvragen voor toelating	Specificatie werkdagen	Beginjaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Laag risico	5.000	2.000	1.500	1.500
Midden risico	10.500	4.500	3.000	3.000
Hoog risico	9.000	6.000	3.000	-
Totaal	24.500	12.500	7.500	4.500

⁴ Hierbij is rekening gehouden met een hoge mate van automatisering van de werkstromen bij de dossiers met een laag risico. Mocht hier toch meer tijd voor nodig zijn, dan heeft dit uiteraard gevolgen voor het aantal benodigde fte. Immers, elk gemiddeld uur extra besteed aan een dossier leidt tot 10.000 benodigde extra uren.

Belangrijkste risico's en beheersmaatregelen

Het wetsvoorstel biedt geen ruimte voor toelating als niet aan alle voorwaarden is voldaan. DSU ziet hierin twee risico's:

- Een groot aantal uitleners wordt niet toegelaten. Hierdoor komt een (aanzienlijk) deel van de markt feitelijk tot stilstand.
- Er is weinig tot geen ruimte voor proportionaliteit/evenredigheid in de toetsing. Hierdoor kan DSU aanvragen niet op maat beoordelen, ook als de situatie daar wel aanleiding toe geeft. DSU refereert in dit kader ook naar het wetsvoorstel herziening van de Awb waarbij het evenredigheidsbeginsel uit de Awb wordt herzien.

DSU wil dit risico mitigeren door afwijkingen van het normenkader te 'wegen' en uitleners onder aanvullende voorwaarden toe laten, met nadere aandacht voor deze voorwaarden bij het beoordelen van de vervolgininspecties en/of vervolgaanvragen. Daarvoor is het nodig dat de TI rekening kan houden met de proportionaliteit en evenredigheid van een besluit. Dit vereist goede afstemming tussen beleid en uitvoering.

Grote, gelijktijdige instroom van aanvragen heeft piekbelasting tot gevolg.

Als beheersmaatregel wil DSU de behandeling van de werkzaamheden spreiden:

- Door het toekennen van een variërende duur van de periode tussen de initiële toelating en de eerste inspectie voor uitleners die gebruik van de overgangsregeling maken;
- Aanvragen buiten de overgangsperiode een tijdelijke dispensatie verlenen voor uitlenen van arbeidskrachten in de periode tussen het indienen van de aanvraag tot en met de besluitvorming te geven.

Deze spreiding werkt in positieve zin door in latere fases omdat vervolgininspecties en vervolgaanvragen ook gespreid(er) zullen binnenkomen.

4.2 Beoordeling ontheffing uitleners voor toelating ter beschikking stellen van arbeidskrachten

Uitleners kunnen ook kiezen voor het aanvragen van een ontheffing. Hieraan zijn aanvullende voorwaarden gesteld, waarbij onder meer gedacht kan worden aan het maximumbedrag dat met externe uitleen aan omzet mag worden gegenereerd (plafond hiervoor op € 5 mln.) én dat de omzet uit uitleen kleiner moet zijn dan 10% van de totale omzet. Bij het aanvragen van een ontheffing is het niet noodzakelijk een VOG Rechtspersonen (VOG RP) in te dienen, ook het inspectierapport blijft dan achterwege.

Wel worden er grotere risico's met misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) verwacht bij de populatie die verzoekt om ontheffing. Om het risico van het onjuist dan wel onvolledig presenteren van de omzet (inclusief risico's van schuiven met omzet) te verkleinen (of te mitigeren) wordt dan ook de eis gesteld dat de aanvraag voor ontheffing vergezeld gaat van een verklaring van een deskundige derde. Naar wij hebben begrepen moet dit altijd een accountant zijn, die extra kritisch zal kijken naar de omzetverantwoording.

Invulling rol van DSU in het ontheffingsproces

DSU toetst deze categorie integraal door de verklaringen van de accountant te onderwerpen aan een zogeheten visuele controle. Na het doornemen van de documentatie zal de ontheffing worden verleend. Hierbij wordt in het zaakstelsel ook de einddatum opgenomen, waarbij tijdig richting de uitlener een melding wordt

verzonden als de einddatum nadert. De uitlener kan er uiteraard voor kiezen vervolgens een aanvraag tot toelating in te dienen.

Belangrijkste risico's en beheersmaatregelen

DSU ziet als voornaamste risico dat de grootte van de populatie uitleners die in aanmerking komt voor de ontheffingsregeling voor druk zorgt bij zowel de uitvoering als bij de accountants. Belangrijk hierbij is dat piekbelasting zoveel als mogelijk voorkomen wordt. Voor de uitvoering is het essentieel om een zoveel mogelijk geautomatiseerd proces van de zogeheten visuele controle te realiseren. Daarbij zal, in samenwerking met NBA (Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants), de tijdsinzet van de accountants voor de door hen uit te voeren toets gemonitord moeten worden. Een andere beheersmaatregel waar DSU op inzet is de aanvragen te spreiden door middel van het instellen van overgangsperiodes en het toekennen van verschillende perioden van ontheffing voor verschillende (groepen) aanvragers.

Bij de uitleners met ontheffing vinden geen inspecties plaats door de inspectie instellingen. Een risico dat DSU ziet is dat uitleners zorgen dat ze binnen de scope van de gestelde voorwaarden van de ontheffingsregeling vallen, terwijl DSU meent dat deze in het 'reguliere' toelating proces beoordeeld dienen te worden. DSU zet in op toetsing van de populatie en de criteria/voorwaarden van de ontheffingsregeling. De NLA doet onderzoek naar de mogelijke misstanden binnen de ontheffingspopulatie.

4.3 Uitvoeren monitoring van toegelaten uitleners

Na het verstrekken van een toelating start het monitorproces. Dit houdt vooral in dat elke inlener nader wordt geïnformeerd over de verplichtingen (zoals het periodiek indienen van een nieuw inspectierapport van een II). Ook is de uitlener op de hoogte dat bij DSU er een contactpersoon is met wie de uitlener contact kan opnemen. De TI zal via het zaakstelsel de uitlener tijdig op de hoogte brengen van verplichte periodieke indiening van een nieuwe rapportage. De intensiteit van de beoordeling van deze rapportage is afhankelijk van het risicoprofiel van de uitlener. In onderstaand schema is een overzicht opgenomen van de ingeschatte tijd per uitlener op jaarbasis.

Ingeschatte tijd per uitlener op jaarbasis

	Aantal uitleners	Inschatting tijd in werkdagen	Totaal aantal werkdagen
Laag risico	10.000	0,25	2.500
Midden risico	3.500	1,0	3.500
Hoog risico	1.500	3,0	4.500
	15.000		10.500

Deze monitorbezoeken vinden niet vanaf het begin bij alle uitleners plaats. Zoals eerder in deze Quickscan is opgenomen is in de eerste jaren sprake van een overgangsperiode en start de monitorfase pas na het verstrekken van de toelating. In onderstaande tabel is gebaseerd op de aanname dat de uitleners die in jaar t een toelating krijgen, in jaar $t+1$ vallen onder het monitoringsregime.

Aantal uitleners voor monitoring verspreid over enkele jaren

	Aantal uitleners	Beginjaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4
Laag risico	10.000	-	4.000	7.000	10.000
Midden risico	3.500	-	1.500	2.500	3.500
Hoog risico	1.500	-	1.000	1.500	1.500
Totaal	15.000	-	6.500	11.000	15.000

Ingecalculeerde dagen aan monitoring verspreid over enkele jaren

	Aantal uitleners	Beginjaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4
Laag risico	10.000	-	1.000	1.750	2.500
Midden risico	3.500	-	1.500	2.500	3.500
Hoog risico	1.500	-	3.000	4.500	4.500
Totaal	15.000	-	5.500	8.750	10.500

Belangrijkste risico's en beheersmaatregelen

De belangen voor een uitlener zijn groot en daarmee is het besluit tot schorsing/intrekking enorm impactvol. Mede door de beoogde rol van de TI en de politieke/maatschappelijke gevoeligheid, die gepaard gaat met dit thema, brengen onzorgvuldigheden en fouten extra risico's met zich mee. Denk aan potentiële media-aandacht. Een belangrijk aandachtspunt voor DSU is daarom de zorgvuldige, juiste, gelijkwaardige en rechtmatige beoordeling. DSU ziet de volgende beheersmaatregelen:

- Robuuste procedures voor het opstellen, goedkeuren, wijzigen en beheren van het beoordelingskader en -protocol
- Tafel Casuïstiek waarin de voornemensgronden behandeld worden

In de Wtta is voorzien dat uitleners halfjaarlijks een vervolgininspectie moeten laten uitvoeren. DSU verwacht dat deze verplichting voor hoge administratieve lasten bij zowel de II's als de uitleners zal leiden. Daarnaast leidt dit tot pieken in de werkzaamheden met mogelijke capaciteitsproblemen tot gevolg, zowel bij DSU als bij de II's.

DSU acht het noodzakelijk om de frequentie van de vervolgininspecties terug te brengen, in alle gevallen of bij die uitleners die 'goed' gedrag vertonen, dat wil zeggen geen of weinig afwijkingen van het normenkader vertonen. Tevens wil DSU een systeem hanteren waarbij de periode tussen toelating en de eerste monitoring kan variëren, waarmee gestuurd kan worden op de binnenkomst van inspectierapporten en zo piekbelasting kan voorkomen.

Het monitoren zal pas aanvangen na het afronden van het toelatingsproces. Tijdige evaluatie van het halfjaarlijkse opvragen bij alle uitleners is gewenst.

4.4 Aanwijzen van Inspectie-Instellingen alsmede monitoring hierop

Ten tijde van het opstellen van deze Quickscan is nog onduidelijk hoeveel inspectieinstanties door de TI worden aangewezen. Op dit moment zijn er in het werkveld acht II's actief. In deze Quickscan wordt uitgegaan dat deze allen een aanvraag voor aanwijzing van een II aanvragen.

Invulling rol van DSU in het aanwijzingsproces

DSU verricht als TI de volgende werkzaamheden:

- Vaststellen dat de II die wil worden aangewezen geaccrediteerd is door de Raad van Accreditatie (RvA). Hiervoor geldt als basis ISO/IEC 17020.
- Vaststellen dat de II voldoet aan de overige voorwaarden, waaronder de opleidingseisen, voldoende werkervaring (minimumaantal inspecties per jaar/per drie jaar), borging kennisniveau via permanente educatie.
- Verklaring dat II zich committeert dat meewerken aan kwaliteitstoetsingen door TI, op verzoek informatie deelt met TI.

Na toelating zorgt DSU voor het kwaliteitstoezicht op de II's. Dit vindt op verschillende manieren plaats, waarbij DSU tevens streeft naar het op goede voet samenwerken met de II's:

- Periodieke overleggen met de II's met als doel om te achterhalen waar de II's bij de inspecties tegenaan lopen. Zeker in de eerste jaren van het nieuwe stelsel zien wij hier een grote meerwaarde om tijdig te achterhalen waar de uitdagingen liggen.
- Toezicht houden bij de II's door het bezoeken van de II's, het steekproefsgewijs uitvoeren van kwaliteitsbeoordelingen op de dossiers. Op het niveau van de II wordt o.a. nagegaan in hoeverre de inspecteurs het minimumaantal inspecties per jaar halen.

Belangrijkste risico's en beheersmaatregelen

Er melden zich te weinig II's waardoor er vertraging ontstaat voor de toelating van uitleners. Om dit risico te verkleinen start DSU tijdig met de communicatie over het aanmeldproces voor de II's en gaat de bestaande Inspectie-instellingen voor het SNA-keurmerk actief benaderen.

Bij onvoldoende capaciteit bij de II's bestaat het risico dat de kwaliteit tekortschiet en malafide uitleners onvoldoende geweerd worden. DSU zet stevig in op het kwaliteitstoezicht in de monitoringsfase. Onder andere door periodieke bezoeken, dossiercontroles en data-analyses.

Ook bij de TI kan voldoende capaciteit een uitdaging worden. DSU wil inzetten op tijdige werving van medewerkers voor deze nieuwe taak, aangevuld met (interne) trainingen. DSU zet tevens in op automatisering van diverse processen, waaronder de risico-inschatting en het opsporen van 'mismatches'.

Ten slotte bestaat het risico dat de II's niet onafhankelijk zijn van de uitleners. II's moeten daarom een verklaring van onafhankelijkheid aanleveren en DSU toetst aan de hand van KvK gegevens of er mogelijk sprake is van onderlinge relaties.

4.5 Factureren en vorderen leges en jaarlijkse bijdragen

De leges die voor de aanvraag van een toelating/ontheffing moeten worden betaald, worden door de TI gefactureerd. De hoogte van het bedrag hangt af van de omvang van de aanvragende organisatie (klein/middelgroot/groot). De TI toetst de aangeleverde informatie, bepaalt het bedrag van de leges en stelt een factuur op. Na ontvangst van de leges, wordt een signaal aan een van teams toelating doorgegeven, zodat de aanvraag in behandeling kan worden genomen.

Ook de jaarlijkse bijdrage die door de toegelaten organisaties moet worden betaald, wordt jaarlijks gefactureerd door de TI. Het vorderingenbeheer is binnen DSU uitbesteed aan FDC. De openstaande vorderingen worden volgens de afgesproken procedures overgedragen aan FDC.

Aangezien het jaarlijks gaat om 15.000 op te stellen facturen, dient onderzocht te worden of er in de SAP-administratie van SZW een module aanwezig is die het factureringsproces op efficiënte wijze ondersteunt.

4.6 Beheer waarborgsommen (ontvangst/restitutie)

Aan uitleners die een aanvraag indienen voor een toelating of een voorlopige toelating tot het register wordt een zekerheidsstelling gevraagd. Dit voorkomt dat uitleners hun arbeidskrachten of de Staat geheel of gedeeltelijk laten opdraaien voor de gevolgen van 'vluchtig ondernemerschap'. Hieronder wordt de situatie verstaan

waarin een malafide uitlener lonen, premies, belastingen en boetes onbetaald laat en zich zodoende verrijkt ten koste van zijn werknemers en de Staat. Deze financiële zekerheidsstelling (FZS) vindt plaats in de vorm van een te storten waarborgsom. De waarborgsom bedraagt € 100.000 bij een toelating en € 50.000 bij een voorlopige toelating. Als de voorlopige toelating wordt omgezet in een toelating, moet de uitlener nog € 50.000 bijstorten. Bij aanvraag tot ontheffing hoeft geen financiële zekerheid te worden gestort. De TI beheert de waarborgsom van de FZS zolang de verplichting tot financiële zekerheidsstelling doorloopt. Gedurende de looptijd van de verplichting kan een begunstigde (NLA, Belastingdienst, een werknemer) verhaal nemen op de waarborgsom wegens bijvoorbeeld achterstallig loon, betalingen of boetes.

Invulling rol van DSU als beheerder van de waarborgsommen

- Vaststellen dat waarborgsom gestort is en dat het opgegeven rekeningnummer juist is.
- Bij een begunstigde die verhaal neemt op de waarborgsom toetst de TI of het verhaal aantoonbaar rechtmatig is (e.g. overleggen van schuldoverzicht), voldoet aan de voorwaarden (e.g. uitlener is failliet verklaard) en binnen de termijn van 26 weken is ingediend.
- Verwerken van vorderingen begunstigde na verhaal op FZS. Complexiteit vergroot met name waarbij er meerdere begunstigden zijn (denk aan rangorde en maximering) en bij arbeidskracht(en) als begunstigde(n) (check polis administratie UWV, rekeningnummers).
- Het verwerken van restitutie (na 26 weken na einddatum in verband met mogelijk verhaal op de FZS door begunstigde).
- Monitoren en beoordelen van mutaties, faillissementen, fusies/splitsingen uitleners. Verwachting is jaarlijks circa 500 mutaties/faillissementen met uiteenlopende complexiteit en gevolgen (denk aan verwerken restitutie bij fusie/splitsing uitlener).

Belangrijkste risico's en beheersmaatregelen

Het risico bestaat dat als de IT-koppeling tussen het zaakstelsel en het financieel administratief stelsel niet tijdig gerealiseerd kan worden. Op dit moment worden E-facturering en automatische incasso's van vorderingen nog niet door het FDC ondersteund.

Een ander belangrijk risico is dat de overvolle portfolio van het FDC niet tijdig ruimte biedt voor het vormgeven van deze taak. De zes opdrachtgevers van het FDC (directeuren FEZ van OCW, SZW, VWS, BZK/VRO en FIN) beslissen hierover.

4.7 Overige werkstromen

4.7.1 Data-analyse

DSU beheert als TI het zaakstelsel en ontwikkelt en verbetert doorlopend de risicoanalyse omgeving. In de risicoanalyse omgeving worden de gegevens van de uitlener verrijkt met de input uit de gegevensuitwisseling van de stelselpartijen en informatie uit openbare bronnen (denk aan de Kamer van Koophandel). In de risicoanalyse omgeving wordt onder andere het volgende getoetst:

- de volledigheid van de aanvragen (vereiste gegevens/documenten),
- of er sprake is van een mismatch tussen de gegevens verstrekt door de uitleners en de gegevensuitwisseling van de stelselpartijen,
- of er indicaties van risico's zijn op basis van informatie/gegevens van de aanvrager, van de stelselpartijen (gegevensuitwisseling) en openbare bronnen.

Streven is om bovenstaande toetsen zoveel als mogelijk te automatiseren en de stap te beschouwen als een zogenaamde 'voorwasstraat', waarbij het systeem controleert of alle vereiste gegevens zijn geregistreerd en aantoonbaar in hoeverre sprake is van contragegegevens/afwijkingen.

Een apart cluster wordt ingericht dat bovenstaande taken op zich neemt. Overige bijbehorende taken worden:

- beheer van de input uit de gegevensuitwisseling,
- beheer en verwerking (externe) meldingen/signalen, en
- dossierverdeling.

Risico en beheersmaatregelen

Om binnen en tussen processen gegevens soepel te verwerken en door te laten stromen, is een hiervoor geschikte ICT-omgeving noodzakelijk. DSU ziet een grote afhankelijkheid van de beschikbaarheid van de juiste ICT-middelen. Het voornaamste risico is dat deze niet op tijd beschikbaar zijn en een deel van de taken niet of alleen met een veel grotere inzet van personeel uitvoerbaar zijn. DSU inventariseert tijdig welke functionaliteiten en expertise op ICT-vlak nodig zijn om aan de taken op het gebied van data-analyse vorm te kunnen geven. Uiteraard zijn voldoende middelen om de ICT functionaliteit te ontwikkelen een randvoorwaarde.

DSU ziet tevens een risico dat gegevens niet (tijdig) beschikbaar zijn om de verschillende processen (i.e. toelatingsproces/ontheffingsproces) te ondersteunen. Twee te noemen beheersmaatregelen zijn dat tijdig wordt geschakeld met relevante stakeholders (NLA, Belastingdienst, Kamer van Koophandel) en dat alle benodigde gegevensuitwisseling goed wordt verankerd in wetgeving en verwerkingsovereenkomsten.

Tevens is een risico dat de kwaliteit van de informatie van Belastingdienst of NLA onvoldoende stevig zijn om besluiten op te nemen. Het stelsel zou daardoor minder effectief worden. Belangrijke beheersmaatregel is om goed te monitoren en evalueren en op verschillende niveaus met de stakeholders proactief gesprekken te voeren om als nodig verbeteringen in informatiekwaliteit door te voeren.

4.7.2 Bezwaar en beroep

Bij een negatieve beslissing op een verzoek tot toelating dan wel ontheffing, of bij een schorsing/intrekking heeft een aanvrager de mogelijkheid in bezwaar (en eventueel daarna beroep) te gaan tegen dit besluit. Ook een II heeft ook de mogelijkheid om bezwaar te maken indien het verzoek tot aanwijzing wordt afgewezen. Het bezwaarschrift wordt behandeld en er wordt om een zienswijze op het bezwaar gevraagd. Indien er een hoorzitting plaatsvindt is DSU aanwezig om die zienswijze toe te lichten en wordt vervolgens een beslissing op bezwaar genomen.

Binnen SZW moet een team ingericht worden dat zich bezighoudt met bezwaar en beroep. Van belang is dat er een goede samenwerking tot stand komt tussen het team bezwaar en beroep en de teams die zich bezighouden met de beoordeling van aanvragen, waarbij afspraken worden gemaakt over de aanlevering van informatie ten behoeve van bezwaar en beroep en aanwezigheid bij rechtszaken.

Een randvoorwaarde is dat de juridische functie binnen SZW wordt ingericht, zodat de bezwaar- en beroepfunctie geborgd is. Binnen SZW is de juridische ondersteuning centraal belegd. Het is niet logisch dat DSU deze functie voor de Wtta

zelf gaat vervullen. Wel kan DSU hierin de nodige inhoudelijke dossierondersteuning bieden.

Belangrijkste risico en beheersmaatregel

Mogelijk wordt het aantal bezwaar- en beroepzaken hoger dan de inschatting door het kwartiermakersteam. SZW (waaronder de TI) kan dan de vraag niet aan, waarbij wettelijke termijnen worden overschreden. Belangrijk is een continue monitoring op de binnengekomen bezwaren en proactief handelen wanneer dit lijkt toe te nemen in vergelijking met de ingeschatte bezwaren. In overleg met de opdrachtgever kan vanuit de inhoudelijkheid van de bezwaren mogelijk ook bijgesteld beleid aan de orde zijn.

4.7.3 Meldingen en (M&O) onderzoek

De TI richt een proces in voor meldingen en onderzoek. In beginsel kunnen meldingen vanuit verschillende kanalen de TI bereiken. Zowel direct vanuit uitleners, inleners, arbeidskrachten, ketenpartners als burgers. DSU zorgt in ieder geval voor een algemeen telefoonnummer en mailadres waar meldingen gedaan kunnen worden. Binnen de TI zullen de Teams data-analyse en onderzoek meldingen afhandelen.

DSU is als TI gerechtigd om een eigen onderzoek in te stellen naar een uitlener indien er een vermoeden bestaat dat de toelating wordt gebruikt voor criminele doeleinden of van strafbare (financieel-economische) feiten. Parallel kan een melding naar de NLA worden gemaakt. Voorstel is hiervoor een zogenoemd Meldingentafel in te richten met relevante betrokken partijen (FIOD, NLA, UWV Handhaving, etc.). De verwachting is dat het grootste deel van de meldingen via het primair proces 'Monitoring' kan worden opgelost, door onder meer de II's extra te laten controleren of zaken uit te laten zoeken. Een veel kleiner deel zal leiden tot onderzoeken door de TI of NLA. De TI start alleen een eigen onderzoek, als de toelating van de betreffende uitlener niet op dwingende gronden kan worden geweigerd, geschorst of ingetrokken. Er dient eerst een eigen onderzoek door de TI plaats te vinden voordat een officieel Bibob-onderzoek kan plaatsvinden.

Klachtenprocedure

De TI ontwerpt een klachtenprocedure voor de eigen organisatie vergelijkbaar met de huidige DSU-klachtenprocedure. Deze procedure heeft als doel de relatie van de klager met de organisatie te herstellen.

4.7.4 Uitvoeringscommunicatie

Communicatie vanuit de TI moet erop gericht zijn alle doelgroepen en stakeholders (uitleners, inleners, inspectie-instellingen, burgers, bedrijven, branche-organisaties, etc.) te bereiken. Daarvoor zet DSU de onderstaande instrumenten in.

Website

Een eigen website die relevant is voor diverse partijen, in beheer van DSU als TI, moet alle relevante communicatie over de Wtta van de TI en andere betrokken organisaties laten aansluiten en samenkomen. Een goede website zorgt ervoor dat de belangrijkste stakeholders daar gemakkelijk antwoord kunnen vinden op hun vragen, de mogelijkheid vinden om in te loggen in een eigen omgeving en tevens ook als melder terecht kunnen voor het melden van onduidelijkheden of misstanden. Dit willen we onder meer bereiken door:

- te werken met een Q&A voor uitleners en II's, maar ook voor de accountants die vragen kunnen hebben over de ontheffingsregeling of bepaalde toetsingspunten,

- niet alleen te zorgen voor verwijzingen naar de van toepassing zijnde regelgeving, maar bij regelwijzigingen ook uitleg te geven wat is er gewijzigd,
- opbouw van een netwerk met alle stakeholders en proactief naar buiten treden als gezicht van de Wtta,
- bijhouden register van toegelaten uitleners/inspectie-instanties,
- delen verslagen van gehouden kennismeedings,
- bieden mogelijkheid om eenvoudig meldingen door te geven van misstanden.

Omdat de doelgroep zeer breed is (rekening houdend met ook de diverse werknemers) en de toegankelijkheid van de informatie zo hoog mogelijk moet zijn, zal de website in meerdere talen beschikbaar worden gemaakt.

Social media en webinars

Aanvullend kan actieve attendering en alertering via social mediakanalen worden ingezet en indien nodig kan de TI – in samenspraak met andere organisaties - relevante (kennis)webinars organiseren.

Op de website wordt duidelijk omschreven hoe de aanvrager contact opneemt met de TI over het aanvraagproces en waar burgers of organisaties terecht kunnen voor onder andere meldingen of andere vragen. Hiervoor zal een algemeen telefoonnummer worden ingericht en een eigen mailadres. Daarbij is nog een te maken keuze of hiervoor een (intern of extern) Klant Contact Centrum moet worden ingericht. Intern heeft als voordeel dat de medewerkers dichtbij de organisatie zijn en dat zij directer weten wat er gebeurt en daarop kunnen bijsturen. Uitbesteding heeft als voordeel dat er al een basis is in software met individuele en collectieve meetpunten en een werkwijze. Hoe dan ook zullen (bel)trainingen en coaching-on-the-job belangrijke onderdelen zijn en blijven bij implementatie en daarna bij wijzigingen en ter continue verbetering van de dienstverlening.

Communicatie met het veld

De TI heeft als uitvoeringsautoriteit richting het veld een proactieve rol en richt daartoe een overlegstructuur in met alle externe stakeholders. Voor de uitvoering van het primaire proces zal met de verschillende stakeholders samenwerkingsafspraken worden gemaakt en bijpassende overleggen. Met (afgevaardigden van) sociale partners, koepel- en brancheorganisaties en andere relevante organisaties die ook onderdeel zijn van de werking van de Wtta, kan gedacht worden aan een Stakeholderscomité dat een vast aantal keer per jaar bij elkaar komt en waarin ontwikkelingen worden besproken en waarin afstemming plaatsvindt over belangrijke aan- of bijstellingen van het stelsel.

4.7.5 Onderzoek, evaluatie en rapportages

Om de werking van de Wtta te kunnen monitoren zal een onderzoek- en evaluatieprogramma opgesteld moeten worden. In samenspraak met de opdrachtgever zal de TI vanuit dit perspectief adviseren over de verzameling van relevante gegevens, zodat een evaluatie die inzicht geeft in de werking en resultaten van de Wtta mogelijk is. De TI kan als opdrachtgever optreden voor en begeleider van onderzoeksbureaus bij de uitvoering van evaluatieonderzoeken en klanttevredenheidsonderzoeken en/of als lid van de begeleidingscommissie van een onderzoek. Uitkomsten, conclusies en aanbevelingen worden vertaald naar voorstellen aan de opdrachtgever en voor het interne management. Tevens verzorgt de TI de publicatie van de onderzoeksrapporten.

De TI verzorgt de rapportages en dashboards met informatie richting opdrachtgever, Tweede Kamer, het veld en voor interne sturing over de voortgang van de uitvoering van de Wtta en de uiteindelijke resultaten. In samenspraak met de opdrachtgever worden meetbare indicatoren, streefwaarden en mijlpalen opgesteld, en over de wijze waarop informatie hiertoe opgevraagd kan/moet worden bij stakeholders.

4.7.6 *Uitvoeringsbeleid en -advies*

Om de TI als uitvoeringsautoriteit richting het veld waar te maken en in de politiek, bestuurlijke lijn snel en accuraat te kunnen reageren is het van belang relevante (aanpalende) maatschappelijke en beleidsmatige ontwikkelingen op de voet te volgen alsmede daar snel op in te kunnen springen en eventueel bewindspersonen en opdrachtgever tijdig te informeren en adviseren.

4.8 **Conclusie**

De stukken van het kwartiermakersteam geven een goed beeld van de primaire processen voor de TI op hoofdlijnen. Op de deelvraag hoe de processen binnen de uitvoering van de Wtta kunnen worden ingebed binnen DSU en het werk kan worden georganiseerd, is op basis van het voorgaande de conclusie dat DSU goed in staat zou moeten kunnen zijn om deze in te richten en uit te voeren met een aantal belangrijke randvoorwaarden:

- Voldoende spreiding voor het in behandeling nemen van aanvragen voor toelating om te grote pieken en dalen in werkzaamheden te voorkomen. Dit is voor de opstartfase belangrijk, maar evenzo voor het vervolg omdat periodiek wordt gemonitord. Aanname is dat de stroom van aanvragen geleidelijk bij de TI binnenkomen, omdat de capaciteit en het aantal II's gelimiteerd is. Deze afhankelijkheid kan mogelijk gemitigeerd worden door ook naar andere manieren van spreiding in overweging te nemen (van grote naar kleine uitleners, regionaal, alfabetisch, etc.).
- Onderzoeken of het mogelijk is om te komen tot een categorisering van de populatie, op basis waarvan risicogerichte monitoring kan plaatsvinden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het minder vaak toetsen van uitleners die het relatief goed doen op het normenkader. Hierover kunnen afspraken worden gemaakt tussen de TI en het veld.
- Voor wat betreft de financiële zekerheidsstelling (waarborgsommen) zal het Financieel Dienstencentrum deze werkzaamheden verrichten. Echter deze taak zal dan (tijdig) ingericht moeten kunnen worden binnen de financiële administratie waarvoor de gezamenlijke opdrachtgevers van FDC akkoord moeten geven en financiering voor willen vrijgeven.
- DSU heeft op dit moment nog geen expertise met het doen van eigen onderzoek in het kader van de wet Bibob. Op dit moment wordt verkend of de wet Bibob binnen de werkeenheid UVB geïmplementeerd kan worden. Inrichting van deze taken zal mogelijk met externe capaciteit moeten worden opgepakt. Ook zullen de werving, selectie en screening van specifieke medewerkers voor de uitvoering van deze Bibob taken binnen de TI zal aanlooptijd en kosten met zich meebrengen. Daarnaast kunnen mogelijk specifieke eisen aan huisvesting worden vereist).

5 ICT-inrichting

De ambitie van DSU is om alle belanghebbenden bij de Wtta zoveel mogelijk via één digitaal portaal te ondersteunen, waarbinnen zij volledig worden bediend (van aanvraag tot beschikking en monitoring). DSU wil dit doen door één digitaal portaal in te richten voor zowel uitleners, Inspectie-instellingen (II's) als deskundige derden.

Een robuuste en adequate ICT-voorziening is voor het uitvoeren van de Wtta randvoorwaardelijk. Doordat nog niet voorzien kan worden in deze ICT-voorziening, ontbreekt het op dit moment aan een kritieke randvoorwaarde voor uitvoering van de Wtta.

DSU heeft op basis van de beschikbare informatie geconcludeerd dat het benodigde systeem voor de uitvoering van de Wtta gebaseerd kan worden op het nieuwe zaakstelsel dat DSU momenteel ontwikkelt voor de uitvoering van subsidies.

In de analyse ziet DSU twee mogelijke scenario's:

1. implementatie binnen het nieuwe zaakstelsel dat momenteel ontwikkeld wordt, of;
2. het elders doen ontwikkelen van een geheel nieuw zaakstelsel en dit na acceptatie zelf in gebruik en beheer te nemen.

Beide scenario's worden hieronder uitgewerkt.

Scenario 1: implementatie binnen nieuw zaakstelsel

Op basis van de beschikbare informatie wordt geconcludeerd dat het benodigde systeem voor de uitvoering van de Wtta gebaseerd kan worden op het nieuwe zaakstelsel van DSU.

Het nieuwe zaakstelsel van DSU wordt ontwikkeld als een modulair platform. Het platform is in staat om verschillende modules te ondersteunen. Het is mogelijk een nieuwe module te ontwikkelen ten behoeve van de Wtta en die aan het platform toe te voegen. De in het platform aanwezige basisfunctionaliteit en architectuur wordt hergebruikt. De ontwikkeling van een aparte module voor toelatingen en vergunningen is noodzakelijk. Ten behoeve van deze nieuwe module moet een aantal nieuwe koppelvlakken gerealiseerd worden; de realisatie en het beheer van deze koppelvlakken is complex en stelt nieuwe eisen aan de ontwikkel- en beheerorganisatie. Voor de realisatie van de benodigde module geldt aanvullend een aantal belangrijke randvoorwaarden:

- Het nieuwe zaakstelsel moet operationeel zijn. De huidige planning is dat dit nieuwe zaakstelsel in de tweede helft van 2025 wordt opgeleverd;
- Voor ontwikkeling en beheer moeten voldoende middelen en capaciteit beschikbaar worden gesteld. In de projectfase kan een nauwkeurige inschatting worden gegeven;
- Er moet voldoende tijd zijn om de Wtta-module te ontwikkelen.

Scenario 2: een losstaand zaakstelsel

Het tweede scenario is dat een derde partij het benodigde informatiesysteem bouwt en dit nieuwe informatiesysteem bij DSU in gebruik en beheer wordt genomen. Het kwartiermakersteam heeft ICTU de opdracht gegeven om hiervoor een inventarisatie te maken. Deze inventarisatie houdt nog geen rekening met de

landingsplaats van de TI; dat betekent dat processen en de organisatieinrichting van DSU daarin nog niet zijn meegewogen. Daarnaast is deze inventarisatie gericht op processen en functionaliteiten en daarmee op dit moment niet technisch van aard. Gezien de onzekerheden in dit scenario is een planning van de realisatie nu nog niet op te stellen.

Conclusie

Voor de uitvoering van de Wtta is een betrouwbare, veilige en toegankelijk ingerichte ICT-voorziening noodzakelijk. Om te komen tot de benodigde ICT-voorziening zijn twee mogelijke scenario's verkend.

Beide scenario's voor implementatie vereisen voldoende middelen en capaciteit om de initiële investering te kunnen doen. Het bepalen van de omvang van deze investering vraagt nadere uitwerking. Voor beide scenario's geldt verder dat deze nog met teveel onzekerheden zijn omgeven om een realistische planning af te geven. In beide scenario's zal de realisatie van de ICT-voorziening langer duren dan de beoogde inwerkingtreding van de wet per 1 januari 2026. Op basis van de beschikbare informatie lijkt het realiseren van de ICT-voorziening binnen Venus preferent.

De conclusie is diensgevolge dat uitvoering van de Wtta niet uitvoerbaar is in de huidige planning.

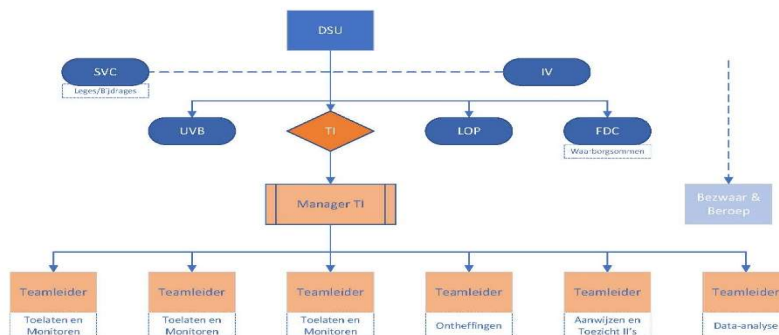
6 Organisatiestructuur en Governance

6.1 Organisatiestructuur

Voor de uitvoering van de primaire werkprocessen van de Wtta is naar eerste inschatting in de structurele situatie een formatie van tussen de 110 en 150 fte benodigd. Hierbij is de benodigde bezetting en het aantal teams voor het beoordelen van toelatingen en ontheffingen een aandachtspunt. Op basis van het verwachte tempo van het afhandelen van de 15.000 aanvragen, wisselt de benodigde bezetting tussen de eerste drie jaren. In het derde jaar zouden alle aanvragen afgehandeld moeten zijn. In het vijfde jaar zullen de uitleenorganisaties allemaal een vervolgoelating moeten aanvragen. Afhankelijk van de verwachte behandeltime, is hiervoor dan weer een aanzienlijk aantal fte's nodig. Streven is om de workload zodanig over de jaren te verdelen dat het werk structureel met een redelijk constante bezetting kan worden uitgevoerd.

De structuur voor de TI zou er binnen de directie DSU als volgt uit kunnen zien:

Organisatiestructuur Toelatende Instantie

De aansturing van de TI valt onder de verantwoordelijkheid van de manager TI. De manager van de TI functioneert tevens als gedelegeerd opdrachtnemer met voldoende mandaat en verantwoordelijkheid. Het MT TI wordt gevormd door de manager van de TI en de teamleiders van de verschillende teams van de TI. Het is van belang dat de manager van de TI een actieve rol heeft richting het veld en een korte lijn naar de politieke en ambtelijke top van SZW.

In bovenstaande structuur is rekening gehouden met een maximale span of attention van 15 tot 20 fte per teamleider van een uitvoeringsteam. De medewerkers behandelen en ontwikkelen verrichten zowel werkzaamheden met betrekking tot het aanwijzen van uitleners als werkzaamheden in de monitorfase.

Omwille van de kennisbundeling wordt bekeken in hoeverre bij de uitvoering van de werkzaamheden een clustering mogelijk is naar sector, zodat medewerkers in het team een goede kennis krijgen van de desbetreffende uitlenersgroep en daarmee relaties kunnen opbouwen. Hiervoor zal dan gebruik worden gemaakt van de bij de toelatingsaanvraag door de uitlener verstrekte informatie over de sectorindeling, alsmede de informatie hierover vanuit de Belastingdienst. Binnen elk uitvoeringsteam zijn medewerkers behandelen en ontwikkelen werkzaam in een

gezonde verhouding tussen junior en senior medewerker. Dit helpt bij de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers en bevordert de kwaliteit van de toelatingsverleningen.

Belangrijkste risico's en beheersmaatregelen

Gelet op de omvang van de TI en de krapte op de arbeidsmarkt is een risico dat er onvoldoende kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit aanwezig is om de werkzaamheden uit te voeren. Als beheersmaatregelen zijn hierbij te noemen dat het tijdig starten van wervingen cruciaal is alsmede dat er capaciteit beschikbaar is om medewerkers op te leiden.

Verder is een risico dat bij de werving van personeel voor de TI, veel medewerkers vanuit de bestaande afdelingen en teams deze werkzaamheden willen vervullen wat gevolgen kan hebben voor de dienstverlening van de reeds lopende opdrachten en werkzaamheden. DSU zal dit gedurende het proces continue monitoren en waar nodig worden er afspraken gemaakt over het moment van overgang.

Een mogelijk ander risico is de externe druk (vanuit de maatschappij en/of media) om snellere afwikkeling van de toelatingen of strengere toetsing. Belangrijkste tegenmaatregel is om extra aandacht te besteden aan de voorlichting en begeleiding van II's en uitleners om zoveel mogelijk inspectierapporten te ontvangen met zo min mogelijk minor en major punten erin. Dat bespaart veel zienswijzen (welke de doorlooptijd enorm kunnen vergroten). Tevens helpt het om met alle stakeholders aan de voorkant eenzelfde communicatielijnt af te spreken.

Conclusie

De stukken van het kwartiermakersteam geven een indicatief beeld van de organisatie en personeelsopbouw van de TI. Op de deelvraag hoe de organisatiestructuur van de TI eruit zou kunnen zien voor de kerntaken, is op basis hiervan een voorstel gedaan dat past binnen de structuur van DSU. De organisatie van de meer bedrijfsvoeringstaken van de TI en in hoeverre deze als onderdeel van de directie DSU en de TI moeten worden gezien of als onderdeel van de bedrijfsvoeringstaken van SZW-breed zal nog nader overleg moeten worden gevoerd; de Quickscan heeft zich hier niet op gericht.

Een belangrijke randvoorwaarde is dat de omvang van de TI in redelijke verhouding moet staan tot de totale omvang van DSU. In dit kader gaan we ervan uit dat de omvang zich flexibel beweegt rond 150 fte. Mogelijkheden voor op- en afschaling en een spreiding van werkzaamheden draagt bij aan een beheersbare uitvoering.

6.2 Governance

De governance binnen DSU is gebaseerd op het driehoek model met de rollen eigenaar-opdrachtgever-opdrachtnemer. Om deze driehoek goed te laten functioneren zijn de volgende principes geformuleerd:

- De uitvoering van publieke taken staat centraal. Deze uitvoering is rechtmatig en doelmatig.
- De eigenaar, opdrachtgevers en opdrachtnemer sturen gezamenlijk en transparant op de geformuleerde doelen. De rolverdeling is belegd bij verschillende functionarissen.
- De driehoek gaat uit van wederzijds vertrouwen, openheid en uitwisseling.
- Eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer richten een voor elke werkeenheden passende overlegstructuur in om met elkaar en anderen af te stemmen.

Opdrachtnemer (DSU)

Het primaat voor de inhoudelijke sturing, op strategisch en tactisch niveau op de primaire processen van de werkeenheden ligt bij de directeur DSU. De basis voor de externe sturing ligt besloten in de dienstverleningsafspraken met opdrachtgevers. De budgetten van de verschillende werkeenheden zijn vergaand geormerkt vanwege de diversiteit in financiële afspraken die met opdrachtgevers zijn gemaakt. Binnen DSU is het van groot belang dat er gestuurd wordt op de processen en resultaten. Dit betekent dat het management goed inzicht heeft in de taken van medewerkers en hen daarop aanstuurt.

pSG

De eigenaar is eindverantwoordelijk voor de continuïteit van de opdrachtnemer, en wordt betrokken als het gaat om beleidsdossiers die vanwege omvang en complexiteit raken aan die continuïteit. De eigenaar neemt een definitief besluit of de opdracht in uitvoering wordt genomen, na het uitbrengen van de uitvoeringstoets van de opdrachtnemer en de reactie van de opdrachtgever. In de huidige ophanging van directie DSU is de pSG tevens lijnverantwoordelijk voor DSU.

Opdrachtgever (in deze de opdrachtgevende beleidsdirectie binnen SZW)

De beleidsdirectie is opdrachtgever. De opdrachtgever is eindverantwoordelijk voor het (beleids)voorstel en houdt regie op het beleidsproces als onderdeel hiervan. Voor de werkzaamheden die DSU uitvoert worden dienstverleningsafspraken (DVA) afgesloten tussen beleidsdirectie en DSU waarin tevens de financiering van de werkzaamheden wordt opgenomen. Beoogd is dat de dekking voor het uitvoeren van de werkzaamheden door de TI wordt bekostigd door de uitleners via leges en jaarlijkse bijdragen. Inzake de aanloopkosten wordt een voorstel gedaan in het hoofdstuk Financiën.

De opdrachtgever stelt voor deze opdracht de beleidsmatige kaders vast (juridische regeling, M&O-kader, Algemene Maatregel van Bestuur, beleidskaders). De opdrachtgever bepaalt tevens de kaders voor samenwerking tussen DSU en andere samenwerkingspartners.

Samenwerkingspartners

Daarnaast moeten goede samenwerkingsafspraken worden gemaakt met ketenpartners als de Inspectie-instellingen, Raad van Accreditatie, de NLA en de Belastingdienst en de uitleensector.

Conclusie

DSU is bekend met de betreffende beleidsdirectie binnen SZW als opdrachtgever. De werkeenheden UVB voert momenteel voor de opdrachtgevende beleidsdirectie onder andere de regelingen MDIEU en SLIM uit. Echter, het huidige sturingsmodel van DSU, waarbij de pSG naast de hiërarchische lijnverantwoordelijkheid ook de rol van eigenaar vervult, lijkt voor de bestuurlijk complexe taak in een dynamische context die de Wtta met zich meebrengt, niet houdbaar. In samenspraak met de beoogd uitvoerder, opdrachtgever en eigenaar en in afstemming met de Bestuursraad van SZW is besloten om in de komende maanden aanvullend onderzoek te doen, om te kunnen besluiten waar de Toelattende instantie binnen SZW het best geïntegreerd kan worden.

7 Financiën

Het uitgangspunt is dat de uitvoering van de Wtta zelfvoorzienend is. De dekking van de uitvoeringskosten moet komen uit de leges die de uitleners en II's betalen bij de indiening van hun aanvraag voor toelating en jaarlijkse bijdragen die uitleners en II's betalen. Vooral nog is ervanuit gegaan dat initiële investeringskosten en voorbereidingskosten door de opdrachtgever worden bekostigd.

Tevens is het uitgangspunt dat er geen sprake is van kruisfinanciering. De klanten van de TI zijn de uitleners en de II's. De uitleners betalen alleen voor de kosten van de TI voor zover deze betrekking hebben op de werkzaamheden die ten behoeve van de uitleners worden verricht en de II's alleen voor de werkzaamheden ten behoeve van de II's. Het houden van toezicht op de II's wordt via de jaarbijdrage aan de uitleners in rekening gebracht. Als deze kosten over de II's overgeslagen zouden worden, zou dit een te grote financiële druk op de II's leggen.

De activiteiten die in het kader van de TI worden uitgevoerd, betreffen:

- behandeling van aanvragen door uitlenende organisaties voor toelatingen en ontheffingen,
- periodieke monitoring of de uitleners nog aan de criteria voldoen, en
- aanwijzing van de II's en de periodieke monitoring van deze organisaties.

Voor het behandelen van aanvragen voor toelatingen en ontheffingen worden vooraf leges in rekening gebracht aan de aanvragende organisaties. Pas als de leges zijn betaald, wordt de aanvraag in behandeling genomen. Vervolgens betalen de toegelaten uitleenorganisaties een jaarlijkse bijdrage voor de doorlopende kosten van monitoring van uitlenende organisaties, aanwijzing en monitoring II's en management- en bedrijfsvoeringsdiensten.

Als basis voor de berekening van de omvang van de leges en jaarlijkse bijdragen is uitgegaan van de geschatte uitvoeringskosten qua bezetting met de genoemde uitgangspunten en aantallen fte's zoals in deze Quickscan zijn opgenomen. Bij deze berekening van de benodigde formatie is nog geen rekening gehouden met de kosten voor management- en bedrijfsvoeringsdiensten en voor de noodzakelijke inzet van het FDC voor de financiële administratie verwerking. Op basis van de huidige beschikbare informatie is hiervoor nog geen inschatting te maken.

Verder zijn de personeelskosten gebaseerd op de HOT-tarieven 2024 en zijn de jaarlijkse exploitatielasten (doorontwikkeling, beheer en hosting) geschat op 20 procent van ingeschatte investeringskosten.

Tevens is bij de berekening van de omvang van de leges en jaarlijkse bijdragen uitgegaan van de volgende aannames van het kwartiermakersteam. Afwijkingen van deze grootheden leiden tot andere uitkomsten van kosten, opbrengsten en leges.

- aantal uitleenorganisaties die een aanvraag voor toelating/ontheffing indient,
- verdeling van de aanvragen in de categorieën laag, midden en hoog risico,
- inschatting van de urenbesteding voor aanvragen tot toelating/ontheffing en monitoring per risico-categorie,
- verdeling van de uitleenorganisaties in klein, middelgroot en groot.

Op basis van de huidige inzichten en inschattingen komt een eerste indicatieve berekening voor de hoogte van de leges uit op een bedrag tussen € 500 - € 700 voor een kleine uitleenorganisaties, € 1.000 - € 1.500 voor middelgrote organisaties

en € 1.500 - € 2.100 voor grote organisaties. Eenzelfde eerst indicatieve berekening voor de jaarlijkse bijdragen komt vooralsnog uit tussen € 400 - € 600 voor kleine uitleenorganisaties, € 800 - € 1.000 voor middelgrote organisaties en € 1.200 - € 1.400 voor grote organisaties.

Risico's en beheersmaatregelen

Bij de berekening van de omvang van de leges en jaarlijkse bijdragen is uitgegaan van een groot aantal aannames. Deze aannames zijn mede bepalend, enerzijds voor de berekening van de urenbesteding en de uitvoeringskosten en anderzijds voor de berekening van de opbrengsten. Als de werkelijke aantallen van de bovengenoemde grootheden afwijken van de aannames bij het opstellen van de meerjarenbegroting van de uitvoeringskosten en opbrengsten, kunnen tekorten of overschotten ontstaan.

De kosten (leges) kunnen mogelijk hoger uitvallen dan maatschappelijk aanvaardbaar wordt geacht. Er kan dan - in overleg met opdrachtgever en eigenaar - gekozen worden voor ofwel minder uitvoeringskosten, ofwel een ander financieringswijze, ofwel alsnog een hogere leges. Risico is dat bij de keuze voor minder uitvoeringskosten, de taken van de TI niet meer volledig kunnen worden ingevuld en dat daarmee het stelsel minder effectief zou kunnen zijn. Eenzelfde risico kan optreden als het aantal aanvragen onverhoopt (veel) lager uitvalt dan gedacht, waardoor er veel minder leges binnenkomen, terwijl de TI wel de kosten heeft op basis van deze hogere aantallen.

Maatregelen om deze risico's te mitigeren:

- werken met opslagen voor onvoorziene kosten en onzekerheid,
- afspreken dat de hoogte van leges en jaarlijkse bijdragen wordt herijkt als daartoe aanleiding is,
- afspraken maken met de opdrachtgever/eigenaar hoe om te gaan met onvoorziene kosten of met tekorten en overschotten die kunnen ontstaan,
- continue monitoring en proactieve actie van de TI om in overleg te gaan met opdrachtgever en eigenaar als financiële risico's zich voordoen,
- de bezetting deels flexibel invullen zodat de bezetting kan worden op- of afgeschaald als ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven. Dit zou kunnen betekenen dat een deel van de bezetting door extern ingehuurde medewerkers wordt ingevuld. Dit leidt wel tot extra uitvoeringskosten.

Een aandachtspunt is verder dat DSU onderdeel is van het ministerie van SZW en daardoor gebonden aan het kas-verplichtingen stelsel. Dat betekent dat de opbrengsten en de kosten in het jaar vallen dat deze zijn ontvangen respectievelijk betaald. Om de bekostiging van de Wtta mogelijk te maken in het kas-verplichtingenstelsel van SZW wordt voorgesteld om de ontvangsten van de leges en jaarlijkse bijdragen buiten begrotingsverband te boeken. Jaarlijks kan dan dat deel van de ontvangsten binnen begrotingsverband worden geboekt dat nodig is om de uitvoeringskosten van dat jaar te dekken. Tevens kan op deze wijze bij de berekening van de jaarlijkse bijdragen extracomptabel rekening gehouden worden met afschrijvingskosten van de applicaties die voor de uitvoering van de Wtta nodig zijn. Met deze constructie heeft DSU al ervaring bij de uitvoering van de Europese subsidies ESF en JTF. Hiervoor zal goedkeuring binnen SZW moeten worden gevraagd.

Conclusie

DSU heeft vanuit het verleden, toen de werkeenheid UVB de status van Agentschap met baten-lasten stelsel had, ervaring met gecompliceerde financieringsvraagstukken en kostprijsberekeningen. Er zijn wel enkele belangrijke randvoorwaarden om met de onzekerheden in de begroting en met de matching van ontvangsten en uitgaven om te kunnen gaan:

- om de ontvangsten van leges en bijdragen jaarlijks op elkaar af te kunnen stemmen is een opbrengstegalitatie noodzakelijk via een opbrengstrekening buiten begrotingsverband,
- er moeten met de opdrachtgever afspraken gemaakt worden over herijking van de hoogte van leges en jaarlijkse bijdragen als daartoe aanleiding is, en
- er zijn afspraken nodig met de opdrachtgever en eigenaar hoe om te gaan met onvoorziene kosten of met tekorten of overschotten die kunnen ontstaan.

Rond de fiscale aspecten bij de financiering geven wij tevens nog een belangrijk aandachtspunt mee. Wij adviseren om een fiscaal specialist opdracht te geven te onderzoeken of over de opbrengsten van leges en jaarlijkse bijdragen BTW of VPB moet worden geheven.